

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH320069
NAZWA
OBSZARU Ostoja Wełtyńska

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH320069	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Ostoja Wełtyńska

1.4. Data opracowania 2010-12	1.5. Data aktualizacji 2025-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2012-04
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2013-12
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2021-12
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 14 października 2021 r. w spr. soo Ostoja Wełtyńska (PLH320069)

Wyjaśnienia:	Kompensacja za drogę S3
--------------	-------------------------

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
14.586

Szerokość geograficzna
53.2395

2.2. Powierzchnia [ha]:

1470.92

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL42	Zachodniopomorskie
------	--------------------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
3140			282.48		G	B	C	B	B
3150			95.0		G	B	C	B	B
6210			0.77		G	D			
6410			4.52		G	B	C	C	C
7230			4.53		G	B	C	C	C
9160			1.91		M	D			
9190			27.22		G	C	C	C	C
91D0			3.61		G	D			
91E0			38.72		G	B	C	B	C
91F0			7.94		M	D			
91I0			0.4		G	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są

dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.

- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze						Ocena obszaru			
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
A	1188	Bombina bombina			p	12	20	i	P	G	C	C	C	C
M	1337	Castor fiber			p	10	14	i		M	D			
I	1042	Leucorrhinia pectoralis			p				P	DD	D			
M	1355	Lutra lutra			r	1	1	i	P	G	D			
A	1166	Triturus cristatus			r				P	DD	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N06	18.75
N19	8.13
N07	2.29
N16	14.84
N17	4.69
N23	0.0
N12	51.3

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Ostoja Wełtyńska położona jest w obrębie mezoregionu Równina Wełtyńska, na który składa się falista i pagórkowata wysoczyzna moreny dennej. Sam obszar zajmuje w większości płaską równinę akumulacji zastoiskowej w okolicy Wełtynia. Obszar obejmuje południkowo zorientowany kompleks zbiorników wodnych oraz siedlisk hydrogenicznych (zależnych od wody) - łągów, łąk trzęślicowych i torfowisk w zlewni niewielkiego ciek, prawobrzeżnego dopływu Odry Wschodniej - Omulnej. Dominatem krajobrazowym w ostoi jest duże (ok. 300 ha) Jezioro Wełtyńskie, wokół którego koncentrują się nie tylko walory przyrodnicze terenu, takie jak łąki trzęślicowe, czy alkaliczne mechowiska, ale także presja ze strony zabudowy rekreacyjnej oraz użytkowania turystycznego. Duża część linii brzegowej jeziora jest zabudowana. Ośrodki wypoczynkowe zlokalizowane są także na wyspach jeziora, co bezpośrednio przekłada się na stałą silną antropopresję. W północnej części jeziora znajduje się kompleks mechowisk o powierzchni ok. 10 ha. Siedlisko 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk wydaje się kluczowym siedliskiem dla całej ostoi. Jednak w wyniku pogłębiającej się, wieloletniej suszy, a co za tym idzie obniżaniu się lustra wód jeziora mechowiska są silnie odwodnione, miejscami murszejąc. Jezioro Wełtyńskie to eutrofizujące się, choć wciąż twardowodne jezioro mezotroficzne. W dużej jego części zachowały się podwodne łąki ramienic. Jezioro ze względu na położenie na wododziale jest bardzo narażone na obniżanie się poziomu wód wynikające ze zmian klimatycznych. Jedynymi ciekami zasilającymi jezioro jest kanał z pobliskiego jeziora Chwarstnickiego oraz nieduży ciek wypływający z kompleksu leśnego zlokalizowanego w południowo-wschodniej części jeziora (las Nadleśnictwa Gryfino). W dalszym otoczeniu kompleksu jezior, oczek wodnych, torfowisk i potorfi dominuje krajobraz rolniczy – pola uprawne, niewielkie łąki, pastwiska i zadrzewienia. Niewielkie kompleksy leśne zdominowane przez łągi 91E0 oraz w mniejszym stopniu kwaśne dąbrowy 9190 zachowały się jedynie w dwóch miejscach: w południowo-wschodniej (okolice Chwarstnicy) i północno-zachodniej części (enklawa leśna w okolicy Radziszewa). Zdecydowana większość powierzchni obszaru pokrywa się z wyznaczonym dla ochrony ptaków i ich siedlisk Obszarem specjalnej Ochrony Ptaków Jeziora Wełtyńskie PLB320018. W granicach ostoi PLH320069 Ostoja Wełtyńska nie zostały powołane rezerваты przyrody.

Obszar w całości leży w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Gryfino, które zarządza zdecydowaną większością lasów w obszarze. Grunty Nadleśnictwa zajmują ok. 250 ha. Pozostałe lasy w obszarze stwierdzono na gruntach prywatnych. Leśnictwo stanowi istotną aktywność gospodarczą w obszarze, choć wiele wydzieni w ostoi pełni głównie funkcje rekreacyjne, a nie gospodarcze. Nadleśnictwo Gryfino wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego Puszcze Szczecińskiej.

Ciekawe zbiorowiska leśne rozwijają się na niewielkich powierzchniach w północnej części ostoi, na brzegach jezior eutroficznych. Nieduże płyty grądów, łągów i lasów łągowych obfitują w drzewa pomnikowe i martwe drewno. Pomimo swojej niewielkiej powierzchni cechują się wysoką reprezentatywnością oraz dobrym stanem zachowania. W związku z brakiem gospodarki leśnej jedynym zagrożeniem dla tych płatów jest wycinanie drzew przez bardzo liczne tu bobry *Castor fiber*. Bobry wycinają nawet dęby o pomnikowych rozmiarach doprowadzając do odlesienia całych płatów.

Gospodarka rolna w obszarze prowadzona jest na gruntach ornych w północnej oraz wschodniej części ostoi. Na wschodnim brzegu jeziora grunty orne użytkowane są dosyć ekstensywnie. Bardzo widoczna jest tu tendencja do zabudowy mieszkalnej i rekreacyjnej. W północnej części ostoi dominują rozległe monokultury uprawiane w sposób intensywny.

Gospodarka łąkarska ogranicza się do jednej większej enklawy łąk pomiędzy jeziorem Zamkowym a Prusinem Dużym (ok. 7,5 ha) oraz nielicznych enklaw śródpolnych, o powierzchni do 1 ha.

Kluczową dla obszaru (szczególnie jego południowej części) działalnością człowieka jest turystyka i wypoczynek. Jezioro Wełtyńskie jest dosyć intensywnie użytkowane turystycznie. Kompleksy domków letniskowych znajdują się w kompleksach leśnych na zachodniej i południowej stronie jeziora a nawet na dwóch największych wyspach jeziora. Pomiędzy jeziorami Wełtyńskim i Wirowskim znajduje się ośrodek wypoczynkowy, będący aktualnie w rozbudowie. Zabudowie brzegów jeziora towarzyszy często grodzenie jego brzegów, nawet w działce geodezyjnej jeziora. W wielu miejscach roślinność szuwarowa jest niszczone przez tworzenie sztucznych nasypów, w tym śmieci, gruzu i eternitu. Brzegi większości jezior w obszarze są mocno zaśmiecone, w tym odpadami niebezpiecznymi.

4.2. Jakość i znaczenie

Na niewielkiej powierzchni obszaru Natura 2000 Ostoja Wełtyńska PLH320069 skupia się aż 12 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG, w tym 9 siedlisk stanowiących

przedmioty ochrony. Są to: 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic Charetea, 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion, 6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9190 Kwaśne dąbrowy Quercetea robori-Petraeae, 91D0 Bory i lasy bagienne (Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo- Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne) oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion).

Największą powierzchnię obszaru zajmuje siedlisko 3140 (jeziora twardowodne) do którego zaliczono większość powierzchni jeziora Węłyńskiego.

Stwierdzono tu także stanowiska pięciu gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Są to: Kumak nizinny *Bombina bombina*, Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*. Żalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, Wydra *Lutra lutra* oraz bóbr europejski *Castor fiber*.

Siedliska przyrodnicze:

3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łakami ramienic Charetea
Kryteria twardowodnego jeziora mezotroficznego spełnia w obszarze jezioro Węłyńskie, którego powierzchnia wynosi około 280 ha przy maksymalnej głębokości 11,6 m. Z Jeziora Węłyńskiego wypływa Struga Węłyńska, a uchodzą do niego bardzo nieliczne, okresowe małe cieki i rowy melioracyjne. Jezioro zasilane jest także wodami podziemnymi. Zbiornik charakteryzuje się urozmaiconą linią brzegową i zmienną głębokością. Dno jeziora jest piaszczyste, jedynie w zatokach pokrywa je warstwa mułu, obfituje w liczne zmiany głębokości. Na jeziorze znajdują się trzy duże wyspy: Koźła, Dzicza i Ptasia, które zajmują łącznie ponad 30 ha i są porośnięte łakami i lasami. Na Wyspach tych znajdują się obiekty rekreacyjno-wypoczynkowe, pola namiotowe itp., do którego można dotrzeć z m. Węłyń łodziami i promem. Zachodni brzeg jeziora także spełnia funkcje rekreacyjne, mieszczą się tam rozmieszczone wśród obszarów leśnych ośrodki wypoczynkowe, pola namiotowe i gospodarstwa agroturystyczne. W południowej części, w pobliżu wsi Wirów brzeg tworzy szeroką piaszczystą plażę. W rejonie tym znajduje się też, będący w budowie, kompleks domków rekreacyjno-wypoczynkowy – na wąskim przesmyku między jeziorami Węłyń i Wirów. W m. Węłyń również znajduje się niestrzeżona plaża i kąpielisko otoczone lasem i domkami letniskowymi. Ze wschodnim brzegiem sąsiadują głównie tereny rolnicze.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – w zbiorniku dobrze wykształcone są strefy roślinne, w tym roślinność zanurzona, z udziałem roślin typowych dla podwodnych łąk ramienicowych z klasy Charetea - z dominacją ramienicy omszonej – *Chara tomentosa* i kryniczniczy tępej – *Nitellopsis obtusa*, na głębokości do około 4,5 m. Zbiornik podlegający silnym oddziaływaniom antropogennym, stąd liczne skupiska roślinności typowej dla siedliska 3150, ale utrzymują się reprezentatywne dla tego siedliska łąki ramienicowe. Zespoły roślinne występujące na siedlisku 3150: *Phragmitetum*, *Nupharo-Nymphaeetum albae*, *Potametum lucentis*, *Myriophyletum spicati*, *Charetum tomentosae*, *Charetum contrariae*, *Nitellopsidetum obtusae*, *Nitelletum flexilis*.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – ocena dokonana na podstawie kompletnej inwentaryzacji przyrodniczej siedliska w obszarze. Powierzchnię siedliska, którą podawał dotychczasowy SDF (259,91 ha) zweryfikowano w 2020 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu zadań ochronnych. Areał siedliska w obszarze wynosi aktualnie 282,48 ha, co stanowi ok. 1,22 % zasobów krajowych. Wyższa powierzchnia może wynikać z dokładności badań oraz różnic w podejściu do granic samego siedliska. W badaniach w sezonie 2020 do siedliska włączono strefę brzegową z szuwarem zanurzonym.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobry) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana), w zbiorniku dobrze wykształcone są strefy roślinne, w tym roślinność zanurzona z udziałem roślin typowych dla podwodnych łąk ramienicowych z klasy Charetea - z dominacją ramienicy omszonej – *Chara tomentosa* i kryniczniczy tępej – *Nitellopsis obtusa*, ale tylko do głębokości około 4,5 m (przy wartości min. 5,0 m dla stanu właściwego - FV). Konduktywność wód odpowiednia dla siedliska, jednak przejrzystość wody jest nieco za niska.

b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy) możliwe jest utrzymanie niepogorszonego stanu ochrony siedliska poprzez realizację zaplanowanych działań ochronnych, w tym odpowiednią gospodarkę rybacką, leśną i wodną, oraz zmniejszenie presji antropogenicznej.

c) Możliwości odtworzenia – III (trudne lub niemożliwe) Biorąc pod uwagę naturalną dynamikę „starzenia się”

jezior, uwarunkowania społeczno-gospodarcze otoczenia jeziora (zwiększająca się zabudowa, intensyfikacja rolnictwa) oraz obserwowane postępujące zmiany klimatu przywrócenie właściwej struktury i funkcji siedliska w obszarze wydaje się wybitnie trudne, jeżeli nie niemożliwe.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobry) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*

Do siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne zaliczono 11 jezior i naturalnych drobnych zbiorników wodnych występujących w granicach obszaru Ostoja Wętyńska PLH320069 o łącznej powierzchni 95 ha. Większość to zbiorniki przepływowe zasilane żyznymi wodami Strumienia Wętyńskiego, zwanego też ciekim Omulna, wypływającego z jeziora Wętyń. Pozostałe położone są w dolinie tego cieku, w jej bezpośrednim sąsiedztwie i są też w dużym stopniu w kontakcie hydrologicznym z wodami rzecznyymi. Są to typowe dla niżu środkowoeuropejskiego żyzne zbiorniki eutroficzne zasilane dodatkowo także spływami z pól uprawnych w zlewniach oraz z terenów zurbanizowanych.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – roślinność reprezentują zbiorowiska typowe dla żyznych wód eutroficznych, w tym ze związków *Nymphaeion* i *Potamion* – czyli identyfikatorów fitosocjologicznych siedliska 3150. Na roślinność wynurzoną składają się następujące zespoły szuwarowe z klasy *Phragmitetea*: *Thelypteridi-Phragmitetum*, *Phragmitetum*, *Sparganietum erecti* oraz *Typhetum angustifoliae*. Roślinność o liściach pływających (związek *Nymphaeion*) reprezentują tu następujące zespoły: *Nupharo- Nymphaeetum albae*, *Potametum natantis* oraz *Hydrocharitetum morsus-ranae*. Bujna jest tu roślinność zanurzona (związek *Potamion*) na którą składają się następujące zespoły: *Ceratophylletum demersi*, *Myriophylletum spicati*, *Najadetum marinae*, *Potametum pectinati*, *Potametum perfoliati* oraz *Potametum lucentis*. Na uwagę zasługuje tu także zbiorowisko z *Ceratophyllum submersum*. Roślinność pleustonowa z klasy *Lemnetea* reprezentowana jest tu przez zespół *Lemnetum minoris*.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – ocena dokonana na podstawie kompletnej inwentaryzacji przyrodniczej siedliska w obszarze. Powierzchnię siedliska, którą podawał dotychczasowy SDF (96,93 ha) zweryfikowano w 2020 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu zadań ochronnych. Areał siedliska w obszarze wynosi aktualnie 95,00 ha, co stanowi ok. 0,02 % zasobów krajowych. Niższa powierzchnia może wynikać z dokładności badań oraz może wynikać ze zmniejszenia się powierzchni niektórych jezior oraz z zaniku małych eutroficznych „oczek wodnych”.

Zjawisko to wynika głównie z utrzymującej się uciążliwej suszy.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana) generalnie strefy roślinne są dobrze wykształcone, w tym roślinność reprezentująca wskaźnikowe dla tego siedliska związki *Nymphaeion* i *Potamion*, równocześnie roślinność nie jest zbyt zróżnicowana i są to najczęściej występujące w takich ekosystemach zbiorowiska, budowane przez powszechnie występujące w naszych wodach gatunki roślin związane z żyznymi wodami eutroficznymi, o małej przezroczystości ograniczającej zasięg głębokościowy roślinności.

b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy) funkcjonowanie ekosystemów jeziornych zaburzone jest wpływami antropogenicznymi, których konsekwencją jest przyspieszona eutrofizacja (spływy powierzchniowe biogenów z pól uprawnych, drenaż pól, ścieki komunalne, stosowanie zanęt przez wędkarzy oraz zabudowa rekreacyjna jezior), jednak przy zastosowaniu zaplanowanych działań ochronnych możliwe będzie utrzymanie dobrych perspektyw zachowania struktury siedliska w przyszłości.

c) Możliwości odtworzenia – III (trudne lub niemożliwe) Biorąc pod uwagę naturalną dynamikę „starzenia się” jezior, uwarunkowania społeczno-gospodarcze otoczenia jezior (zwiększająca się zabudowa, intensyfikacja rolnictwa) oraz obserwowane postępujące zmiany klimatu przywrócenie właściwej struktury i funkcji siedliska w obszarze wydaje się wybitnie trudne, jeżeli nie niemożliwe.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

6410 Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)

W granicach obszaru PLH320069 Ostoja Wętyńska, łąki trzęślicowe znane dotąd były z

północno-wschodnich brzegów jeziora Wełtyń, gdzie ukształtowały się na przesychających (a częściowo także zmeliorowanych) torfowiskach o charakterze mechowisk. W obliczu nasilających się zmian klimatu, z które przejawiają się tu głównie w postaci uciążliwych susz łąki silnie przesychają i ulegają sukcesji ekologicznej ze strony podrośtu drzew i krzewów. Ruń dawniej bogate gatunkowo, ze stanowiskami storczyków ulega trywializacji i dominacji gatunków ekspansywnych. Podczas inwentaryzacji w sezonie 2020 siedlisko 6410 odkryto w obrębie dwóch enklaw śródpolnych, a także w okolicy Starych Brynek.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) - nieduża łąka trzęślicowa w okolicy Starych Brynek jest tu bardzo różnorodnie wykształcona, a płaty nawiązujące do łąk wilgotnych (*Calthion palustris*) i turzycowisk (*Magnocaricion*) tworzą mozaikę z płatami o kserotermicznym charakterze (z gatunkami t.j. *Ononis arvensis*, *Cirsium acaule*, *Origanum vulgare*, *Filipendula ulmaria* czy *Astragalus glycyphyllos*) a nawet płatem rozwiniętym na wyschniętym torfowisku przejściowym, z torfowcami w warstwie mszystej. Kompleks ten jest mocno zarośnięty wierzbą łożą *Salix cinerea* oraz tarniną *Prunus spinosa*. Na północno- wschodnich obrzeżach Wełtynia stwierdzono nieduży ale bogaty gatunkowo płat łąk o charakterze przejściowym pomiędzy łąkami świeżymi a suchymi postaciami łąk olszewninkowo- trzęślicowych wykształcony na podłożu mineralnym gliniastego pagórka wśród łąk.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2 \% \geq p > 0 \%$) - ocena dokonana na podstawie kompletnej inwentaryzacji przyrodniczej siedliska w obszarze. Powierzchnię siedliska, którą podawał dotychczasowy SDF (11,62 ha) zweryfikowano w 2020 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu zadań ochronnych. Areal siedliska w obszarze wynosi aktualnie 4,52 ha co stanowi ok. 0,02 % zasobów krajowych. Niższa powierzchnia może wynikać z dokładności badań, ale także ze zniszczenia części łąk około 2009 roku. Zasypano wtedy dużą ich powierzchnię nad brzegami jeziora Wełtyń. Część mogła także ulec sukcesji i zniknąć w wyniku zacienienia przez krzewy i podrost drzew.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny C (średni lub zdegradowany) - będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana) struktura siedliska generalnie zubożona, płaty w większości o uproszczonym składzie gatunkowym, w znacznym stopniu zarośnięte krzewami (wieloletni brak koszenia) oraz bardzo przesuszone, przez co trwale zaburzone (murszenie podłoża).

b) Stopień zachowania funkcji – III (średnie lub niekorzystne perspektywy) nawet przy pełnej realizacji zaplanowanych działań ochronnych nie ma dobrych perspektyw na utrzymanie odpowiedniej struktury siedliska na większości płatów. Czynnikiem limitującym mogą być dalsze zmiany klimatu (głównie susze), na które w perspektywie regionalnej nie mamy istotnego wpływu.

c) Możliwości odtworzenia – III (trudne lub niemożliwe) płaty trwale zniszczone przez prace ziemne (na wschodnim brzegu jeziora Wełtyńskiego) nie są możliwe do odtworzenia. Możliwe jest odtworzenie pewnych elementów struktury i funkcji w obrębie istniejących (w większości zaburzonych) płatów przy założeniu pełnej realizacji planowanych działań ochronnych, jednak będzie to bardzo trudne, głównie ze względu na postępujące zmiany klimatu.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) - ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk

Na obszarze PLH320069 Ostoja Wełtyńska stwierdzono 3 stanowiska siedliska 7230 w podtypie niżowym 7230-3. Wykształciły się one na brzegach jeziora Wełtyńskiego w obrębie jego dawnego dna odsłoniętego na skutek dawnego obniżenia lustra wody. W strefie kontaktowej mechowisk od strony lustra wody najczęściej występują szuwały trzcinowe lub zachyłnikowo-trzcinowe natomiast od łądu łąki trzęślicowe lub łożowiska. Podłoże płatów mechowisk alkalicznych stanowią piasek lub ił (z niewielkim udziałem przewarstwień gytii), przykryte cienką warstwą silnie rozłożonego torfu. W podłożu stwierdzono tylko nieznaczną zawartość węgla wapnia (Waloch P. 2008 – dane niepublikowane). Mechowiska przypuszczalnie zasilane są jednocześnie wodami podziemnymi oraz wodami z jeziora Wełtyńskiego, niemniej w ostatnich suchych latach po obniżeniu się poziomów wody w jeziorze zaobserwowano drastyczne przesuszenie płatów.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – siedlisko 7230 identyfikują zdegenerowane zbiorowiska ze zw. *Caricion davallianae*. Mają one charakter przesychających łąk mszystych szuwarów z subdominacją w runi turzycy nitkowatej, trzcinika lancetowatego *Calamagrostis canescens* oraz zachyłnika błotnego *Telypteris palustris*. W płatach występują obecnie nieliczne gatunki naczyniowe charakterystyczne i wyróżniające związku *Caricion davallianae*: turzyca prosowata *Carex*

paniculata, turzyca sina *Carex flacca*, turzyca łuszczkowata *Carex lepidocarpa*, kozłek dwupienny *Valeriana dioica*. Skład runi uzupełniają gatunki torfowisk niskich, szuwarowe i łąkowe, m.in.: turzyca tunikowa *Carex appropinquata*, tojeść pospolita *Lysymachia vulgaris*, mięta nadwodna *Mentha aquatica*, karbienieć pospolity *Lycopus europaeus*, krwawnica pospolita *Lythrum salicaria*, trzcina pospolita *Phragmites australis*, ostrożeń błotny *Cirsium palustre*, siedmiopalecznik błotny *Comarum palustre*, przytulia bagienna *Galium uliginosum*, wąkrota zwyczajna *Hydrocotyle vulgaris*, gorysz błotny *Peucedanum palustre*. Warstwę mszystą o średnim pokryciu ok 20- 30% współtworzy gatunek charakterystyczny dla alkalicznej postaci mechowisk złocieniec gwiazdkowaty *Campylium stellatum* oraz mniej liczne prątnik nabrzmiały *Bryum pseudotriquetrum*, skrzydlik paprociowaty *Fissidens adianthoides* oraz powszechna w większości znanych na Pomorzu stanowisk tego siedliska *Calliergonella cuspidata* mokradłoszka zaostrozona. Większa część płatów siedliska jest w znacznym stopniu zarośnięta przez krzewy i podrostry drzew (m.in.: wierzba szara *Salix cinerea*, olsza czarna *Alnus glutinosa*, brzoza brodawkowata *Betula pendula*, kruszyna *Frangula alnus*).

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – ocena dokonana na podstawie kompletnej inwentaryzacji przyrodniczej siedliska w obszarze. Powierzchnię siedliska, którą podawał dotychczasowy SDF (10,15 ha) zweryfikowano w 2020 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu zadań ochronnych. Areał siedliska w obszarze wynosi aktualnie 4,53 ha co stanowi ok. 0,02 % zasobów krajowych. Różnica tylko po części wynika z dokładności badań. Jako główną przyczynę zaniku mechowisk nad Wełtyniem należy uznać zmiany klimatu objawiające się intensywnymi suszami. Poziom wody jeziora Wełtyńskiego (oraz konsekwentnie wód gruntowych w jego otoczeniu) szybko i znacznie obniża się. Wiele dawnych płatów na wschodnich wybrzeżach jeziora całkowicie uschło i zmruszało. Część mechowisk mogła także ulec sukcesji ze strony krzewów i podrostu drzew.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny C (średni lub zdegradowany) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana) struktura siedliska silnie zaburzona głównie w wyniku uciążliwej suszy wynikającej ze zmian klimatu. Dodatkowo przesuszenie oraz brak użytkowania kośnego doprowadza do zarastania siedliska przez ekspansywny trzcinnik lancetowaty *Calamagrostis canescens* i trzinę pospolitą *Phragmites australis* oraz wkraczania w obręb płatów siedliska drzew i krzewów (wierzby szarej *Salix cinerea*, kruszyny pospolitej *Frangula alnus* oraz brzozy brodawkowatej *Betula pendula*).

b) Stopień zachowania funkcji – III (średnie lub niekorzystne perspektywy) ze względu na pogorszone warunki hydrologiczne torfowiska spowodowane częstymi i długimi okresami suszy nawet przy pełnej realizacji zaplanowanych działań ochronnych nie ma dobrych perspektyw na utrzymanie w niepogorszonym stanie struktury i funkcji siedliska na większości powierzchni. Czynnikiem limitującym są tu pogłębiające się zmiany klimatu (głównie susze), na które w perspektywie regionalnej nie mamy istotnego wpływu.

c) Możliwości odtworzenia – III trudne lub niemożliwe) Ze względu na kluczowe zagrożenia dla siedliska w obszarze, czyli pogłębiające się zmiany klimatyczne i przesuszenie odtworzenie płatów zdegradowanych a nawet utrzymanie płatów istniejących w dłuższej perspektywie będzie wybitnie trudne, jeśli nie niemożliwe. Jezioro Wełtyńskie (i przylegające do niego mechowiska) położone jest stosunkowo wysoko, blisko wododziału a jego zlewnia jest stosunkowo niewielka, przez co możliwości retencji wody (kluczowej dla siedlisk hydrogeniczych) są tu niewielkie.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercetalia robori-petraeae*)

Są to zbiorowiska odpowiadające klasie *Quercetalia robori-petraeae*, związane z klimatem atlantyckim i zajmujące siedliska o podłożu piaszczystym i żwirowym (gleby bielcowe i rdzawe). W drzewostanie dominują dęby: szypułkowy *Quercus robur* oraz bezszypułkowy *Q. petraea*, natomiast sosna *Pinus sylvestris*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* oraz buk *Fagus sylvatica* są gatunkami domieszkowymi. Warstwę krzewów budują głównie: kruszyna *Frangula alnus*, jarzębina *Sorbus aucuparia*, oraz podrost dębów i buka. W runie dominują gatunki acydofilne: orlica pospolita *Pteridium aquilinum*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, jastrzębce *Hieracium* sp., turzyca pigułkowata *Carex pilulifera*, konwalia majowa *Convallaria majalis* i wiele innych gatunków acydofilnych

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – podtyp siedliska 9110-2 Śródlądowe niżowe kwaśne dąbrowy w obszarze Ostoja Wełtyńska PLH320069 reprezentowany jest tu przez jedno zbiorowisko roślinne: dąbrowę trzcinnikową *Calamagrostio arundinaceae-Quercetum petraea*. Dąbrowa

trzcinnikowa w granicach obszaru preferuje siedliska o podłożu żwirowym i piaszczystym, bogatym w części szkieletowe gleby. Zajmuje zarówno żwirowe zbocza (postać żyźniejsza), jak i piaszki erozyjne u ich nasady (postać z kwaśnym runem borowym). W drzewostanie dominują oba gatunki rodzimych dębów: dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, jak i dąb szypułkowy *Quercus robur*. W runie płatów kwaśnej dąbrowy w obszarze Ostoja Wełyńska PLH320069 obok typowego dla zbiorowiska trzcinnika leśnego *Calamagrostis arundinacea*, masowo występuje kostrzewa leśna *Festuca altissima*. Jest to lokalny dominant w runie wielu ekosystemów leśnych w rejonie Równiny Wełyńskiej i Wzgórz Bukowych. Płaty tego zbiorowiska, w tym wiele o wysokiej reprezentatywności stwierdzono wyłącznie w północnej enklawie Ostoi Wełyńskiej PLH320069, na stromych, zerodowanych zboczach płaskowyżu.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – Ocena dokonana na podstawie kompletnej inwentaryzacji przyrodniczej siedliska w obszarze. Powierzchnię siedliska, którą podawał dotychczasowy SDF (25,74 ha) zweryfikowano w 2020 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu zadań ochronnych. Areał siedliska w obszarze wynosi aktualnie 27,22 ha co stanowi ok. 0,04 % zasobów krajowych. Ta niewielka różnica wynika najprawdopodobniej z dokładności badań i lepszego rozpoznania terenowego, w tym płatów spinetyzowanych niemożliwych zwykle do wykrycia w SILP.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny C (średni lub zdegradowany) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – III (średnio zachowana lub częściowo zdegradowana) ocenę tego podkryterium obniżono z powodu nieco uproszczonej struktury pionowej i przestrzennej drzewostanu (juwenalizacja), zaznaczającymi się na części płatów siedliska przejawami degeneracji (pinetyzacja, fagetyzacja, apofityzacja) z różnym nasileniem.

b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy) dobry potencjał warunków glebowo-klimatycznych, przy założeniu prowadzenia racjonalnej, właściwie zaplanowanej w obszarze gospodarki leśnej.

c) Możliwości odtworzenia – II (możliwe przy średnim nakładzie środków) możliwe utrzymanie lub poprawa poszczególnych wskaźników, jednakże zastosowane działania ochronne odniosą skutek po dłuższym okresie czasu. Podobnie, jak w przypadku wszystkich siedlisk leśnych, istotne jest tutaj zwiększenie ilości martwego drewna, drzew biocenotycznych, zapewnienie wystarczającej liczby i rozmieszczenia powierzchni referencyjnych, przebudowa drzewostanów zgodnie z siedliskiem. Na stan niektórych płatów niekorzystnie wpływają także zmiany klimatyczne i długotrwałe susze, które negatywnie wpływają szczególnie na drzewostan. W odniesieniu do tych czynników, zminimalizowanie ich oddziaływania nie będzie możliwe.

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*, *Pino mugo*-*Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*-*Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)

Bory i lasy bagienne w obszarze PLH320069 Ostoja Wełyńska stanowią ekosystemy hydrogeniczne, potencjalnie torfotwórcze, które rozwinęły się na torfach przejściowych w wyniku lądowienia niewielkich zbiorników wodnych rozproszonych w zagłębieniach terenu głównie w bezodpływowych obniżeniach terenu północnej części PLH320069 Ostoja Wełyńska oraz lądowiejących zatokach jeziora Wełyń. Wszystkie płaty siedliska cechuje generalnie młody wiek i inicjalny charakter biocenoz. Łączne zasoby siedliska w obszarze to 3,61 ha. Siedlisko 91D0 w obszarze PLH320054 różnicowane jest na dwa podtypy. 91D0-1 brzezina bagienna *Vaccinio uliginosi*-*Betuletum pubescentis* oraz 91D0-6 olsy torfowcowe *Sphagno squarrosi*-*Alnetum* oraz inne mezo/eutroficzne lasy mieszane na torfie, z torfowcami, trudne do jednoznacznej klasyfikacji fytosocjologicznej.

Ocena dokonana na podstawie kompletnej inwentaryzacji przyrodniczej siedliska w obszarze.

Powierzchnię siedliska, którą podawał dotychczasowy SDF (2,94 ha) zweryfikowano w 2020 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu zadań ochronnych. Areał siedliska w obszarze wynosi aktualnie 3,61 ha co stanowi ok. 0,006 % zasobów krajowych. Ze względu na małą powierzchnię oraz kadłubowy charakter większości płatów proponuje się zachować siedlisko w SDF z oceną D.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion*) Łęgi obszaru PLH320069 Ostoja Wełyńska reprezentowane są przez jeden podtyp: 91E0-3 (łęgi olszowo-jesionowe *Fraxino*-*Alnetum*). Występują przede wszystkim w sąsiedztwie jeziora Wełyńskiego w

obrębie rozległej misy zastoiskowej przy jego południowo-wschodnim brzegu. Generalnie nie są związane z naturalnymi ciekami, rzadko odwadniane są przez okresowe, silnie uregulowane w przeszłości cieki lub rowy. Łęgi występują tu zazwyczaj w mozaice z typowymi olsami oraz silnie przesuszonymi zbiorowiskami z dominującą olszą w dynamicznym kręgu łęgów wiązowych oraz grądów.

Reprezentatywność: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobra) – drzewostan łęgów Fraxino-Alnetum buduje dominująca olsza czarna *Alnus glutinosa* (jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* występuje sporadycznie w drzewostanie, obumarł lub został całkowicie wyeliminowany przez gospodarkę leśną, znacznie częściej spotyka się go w podrostach). Podszyt tworzą m.in.: czeremcha zwyczajna *Padus avium*, leszczyna *Corylus avellana*, porzeczka czarna *Ribes nigrum* i bez czarna *Sambucus nigra*. W bujnym runie do gatunków o największej stałości należą: czartawa pospolita *Circaea lutetiana*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, wiechlina zwyczajna *Poa trivialis*, kłosownica leśna *Brachypodium sylvaticum*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*, ziarnopłon wiosenny *Ficaria verna*, pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, przytulia czepna *Galium aparine*, śmiałek darniowy *Deschampsia cespitosa*, kuklik pospolity *Geum urbanum*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, jasnota plamista *Lamium maculatum*, bodziszek cuchnący *Geranium robertianum*, turzyca rzadkokłosa *Carex remota*. Ubogą warstwę mszystą tworzą: płaskomerzyk falisty *Plagiomnium undulatum* oraz pospolite gatunki z rodzaju krótkosz *Brachythecium* sp. i dzióbkwiec *Eurhynchium* sp. Cechą charakterystyczną dla siedliska 91E0 w obszarze jest znaczna powierzchnia wariantu przejściowego (o przypuszczalnie po- olsowej genezie) między łęgiem i olsem typowym ze znacznym udziałem w runie turzycy błotnej *Carex acutiformis* oraz podwyższonym udziałem gatunków olsowych i szuwarowych (m.in.: karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara*, zachylnik błotny *Telypteris palustris*, kosaciec żółty *Iris pseudoacorus*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, trzcina pospolita *Phragmites australis*). Część najslabiej uwilgoconych płatów 91E0 to także stadia sukcesyjne w kierunku łęgów Ficario-Ulmetum (91F0), z podwyższonym udziałem wiazu szypułkowego w drzewostanie oraz niemal całkowitym brakiem gatunków olsowych i szuwarowych wyróżniających Fraxino-Alnetum.

Powierzchnia względna: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$) – ocena dokonana na podstawie kompletnej inwentaryzacji przyrodniczej siedliska w obszarze. Powierzchnię siedliska, którą podawał dotychczasowy SDF (86,49 ha) zweryfikowano w 2020 r. na potrzeby sporządzenia dokumentacji do planu zadań ochronnych. Areal siedliska w obszarze wynosi aktualnie 38,72 ha co stanowi ok. 0,04 % zasobów krajowych, czyli dwukrotnie mniejszą powierzchnię. Nie należy na tej podstawie uznawać, że na przestrzeni dziesięciu lat mamy do czynienia z zanikiem łęgów. Jest to raczej wynik większej dokładności badań, w których na gruncie wykluczono powszechne tu olsy, często uznawane za siedlisko 91E0 (patrz Waloryzacja Województwa Zachodniopomorskiego 2010) na podstawie algorytmu opartego na SILP.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny B (dobry) – będąca wynikiem oceny trzech podkryteriów:

a) Stopień zachowania struktury – II (dobrze zachowana) struktura roślinności naturalna, zróżnicowana lub antropogenicznie zmieniona, lecz zróżnicowana. Ocenę podkryterium obniżono z powodu istotnego udziału w runie gatunków mało specyficznych dla łęgów (kuklik pospolity *Geum urbanum*, kłosownica leśna *Brachypodium sylvaticum*, poziwnik miękkowłosy *Galeopsis pubescens*, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*) oraz miejscami neofitów inwazyjnych, jak niecierpek drobnokwiatowy *Impatiens parviflora* czy nawłocie – kanadyjska i późna *Solidago canadensis* i *S. gigantea*.

b) Stopień zachowania funkcji – II (dobre perspektywy). Ze względu na postępujące zmiany klimatu objawiające się uciążliwymi suszami i obniżaniem poziomu wód gruntowych perspektywy zachowania funkcji, nawet przy właściwie dobranych działaniach ochronnych (ochrona bierna, retencjonowanie wody, zaniechanie odtwarzania urządzeń melioracji) są dalekie od doskonałych. Jednak przy założeniu realizacji wszystkich zaplanowanych działań ochronnych perspektywy zachowania struktury większości powierzchni siedliska należy uznać za dobre.

c) Możliwości odtworzenia – II (możliwe przy średnim nakładzie środków) możliwe jest podjęcie działań prowadzących do poprawy w przyszłości wskaźnika związanego z obecnością martwego drewna oraz poprawy parametru struktura i funkcja poprzez zastosowanie przede wszystkim ochrony biernej. Jednakże kluczowym zagrożeniem dla siedliska w obszarze są susze i zmniejszenie opadów wynikające między innymi z postępujących zmian klimatycznych. Susza z niewielkimi sumami opadów, obniżaniem się poziomu wód gruntowych oraz stanu wód powierzchniowych wpływa niekorzystnie na ekosystem łęgu i potęguje procesy degeneracyjne (apofityzacja, neofityzacja). Okresowe przesuszanie powoduje także trwałe murszenie podłoża. Łęgi w obszarze nie są związane z naturalnymi ciekami, rzadko odwadniane są przez okresowe, silnie uregulowane w przeszłości cieki lub rowy

Ocena ogólna: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) – ocena wypadkowa z

powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

6210 Murawy kserotermiczne (Festuco-Brometea)

Ze względu na występowanie siedliska na małej powierzchni stanowiącej 0,02 % zasobów krajowych, występowaniu z dwoma kadłubowymi płatami, złej ocenie generalnej U2 oraz złej perspektywie zachowania (jedna U2 i jedna U1), wprowadzono do SDF z oceną D (reprezentatywność nieznacząca).

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

91I0 Ciepłolubne dąbrowy

W obszarze PLH320069 Ostoja Wełyńska siedlisko stwierdzono na zboczu o ekspozycji południowej, w strefie przejścia pomiędzy ciepłymi łąkami na płaskowyżu a kwaśnymi dąbrowami na zerodowanych zboczach. Luźny drzewostan buduje dąb bezszypułkowy *Quercus petraea*, w rzadkim podszybie stwierdzono buk *Fagus sylvatica* i grab *Carpinus betulus*, natomiast na bogate runo składają się zarówno gatunki kwaśnych dąbrów: *Calamagrostis canescens*, *Festuca arundinacea*, *Hieracium murorum*, *Carex pilulifera* czy *Veronica officinalis*, gatunki łąkowe: *Galium odoratum*, *Hepatica nobilis*, *Poa nemoralis*, *Sanicula europaea*, *Brachypodium sylvaticum*, jak i gatunki ciepłolubne: *Anthriscus ramosus*, *Clinopodium vulgare*, *Hypericum montanum*, *Astragalus glycyphyllos*, *Trifolium montanum*, *Campanula persicifolia* i wiele innych.

Ze względu na występowanie siedliska na bardzo małej powierzchni stanowiącej zaledwie 0,0006 % zasobów krajowych oraz biorąc pod uwagę szerokość geograficzną jest to stanowisko wyspowe, poza strefą występowania, wprowadzono do aktualizowanego SDF z oceną D (reprezentatywność nieznacząca).

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

Gatunki:

1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*

Kumak nizinny *Bombina bombina* jest przedstawicielem gromady płazów *Amphibia*, rzędu bezogonowych *Anura*, rodziny kumakowatych *Bombinatoridae*. Jest to nieduży płaz o rozmiarach ciała do 60 mm i wadze do 6 gramów. Budowę przypomina ropuchy, choć jest od nich znacznie mniejszy. Ciało spłaszczone jest grzbietobrzusznie a oczy przesunięte są na tył głowy, co jest przystosowaniem do długiego przebywania przy powierzchni wody. Ich skóra pokryta jest licznymi gruczołami jadowymi. Strona brzuszna jest mocno kontrastowo zabarwiona, co jest sygnałem ostrzegawczym dla drapieżników. Gody kumaków nizinnych rozpoczynają się w połowie kwietnia, choć termin ten dużo bardziej zależy od aktualnych warunków pogodowych. W trakcie ciepłych wiosen gody zaczynają się wcześniej. W trakcie zimnych wiosen, ze zmienną pogodą rozciąga się w czasie i przypadają na okresy dobrej pogody. Na miejsce rozrodu wybierają małe, efemeryczne zbiorniki wodne o łagodnych brzegach. Ważna jest ich wysoka insolacja, kumaki unikają zbiorników zacienionych (zadrzewiona linia brzegowa, wysoka roślinność szuwarowa). Jeszcze ok. 10 lat temu (badania własne w ramach Waloryzacji Przyrodniczej Województwa Zachodniopomorskiego 2010) dużo tego typu śródpolnych „oczek” występowało na terenach rolniczych na północ od Wełtynia. Szczególnie w okresie budowania trasy S3 duże populacje kumaka zasiedlały liczne rozlewiska w okolicach Chlebowia. Jednak aktualnie większość z nich wyschła, a największe zostało amatorsko zarybione (w tym szczupakiem), co drastycznie zmniejszyło jego atrakcyjność dla kumaka nizinnego *Bombina bombina*. W ramach badań w sezonie 2020 w całym obszarze badań stwierdzono zaledwie dwa stanowiska kumaka nizinnego *Bombina bombina*: niedawno powstałe (uszkodzenie drenażu?) oczko śródpolne w okolicy Starych Brynek oraz sztuczne rozlewisko/stawek na NE od jeziora Wełtyń. Na obu zbiornikach stwierdzano niewiele, bo do 5 aktywnych głosowo samców. Stanowisko w okolicy Wełtynia w połowie lata wyschło. Jedynie w wodach „Oczka” przy Starych Brynkach obserwowano nieliczne postacie larwalne.

Ocena populacji: utrzymanie dotychczasowej oceny C ($2\% \geq p > 0\%$)

Na podstawie badań przeprowadzonych w terenie na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych, liczebność gatunku w obszarze oszacowano na 6-10 samców.

Stan zachowania: utrzymanie dotychczasowej oceny C (średni lub zdegradowany) – w ramach badań w sezonie 2020 w całym obszarze badań stwierdzono zaledwie dwa stanowiska kumaka nizinnego *Bombina bombina* z liczebnością aktywnych głosowo samców nie przekraczających 10 (w sumie na obu stanowiskach). Stan ochrony gatunku 1188 w obszarze Ostoja Wełyńska oceniono na U2. Ocena wynika

głównie ze słabych perspektyw zachowania siedliska na obu stanowiskach (ocenionych na obu na U2). Siedlisko w obu przypadkach oceniona na U1 (ocena niezadowolająca), natomiast parametru populacji nie poddano ocenie ze względu na brak danych wyjściowych (choć niska liczebność gatunku sugerowała by raczej ocenę U2).

Izolacja: utrzymanie dotychczasowej oceny C (znacząca) –

Ocena ogólna: ocena C (znacząca) – ocena wypadkowa z powyższych ocen.

Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodami i wytycznymi.

1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*

Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis* jest przedstawicielem gromady owadów Insecta, rzędu ważek Odonata, rodziny ważkowatych Libellulidae. Jest to średniej wielkości ważka o rozpiętości skrzydeł 58-66 mm. Młode samce mają żółte plamy na wierzchniej stronie segmentów 1-7 odwłoka. Z wiekiem plamy na segmentach 1-6 ciemnieją, a pozostaje tylko kontrastująca jasnożółta plama na segmencie 7. Plama ta jest bardzo charakterystyczną i łatwo dostrzegalną cechą dojrzałych samców, odróżniającą je od innych zalotek i podobnych gatunków, u samicy wszystkie plamy na odwłoku są żółte, także w okresie dojrzałości. Cykl życiowy tego gatunku obejmuje dwa lata, z czego większość tego okresu przypada na rozwój larwalny. Larwy żyją w wodach stojących, w płytkich częściach zbiorników o urozmaiconej roślinności. Przeobrażenie ma miejsce w Polsce w maju i pierwszej dekadzie czerwca. Szczyt aktywności rozrodczej imagines przypada na okres od ostatniej dekady maja do drugiej dekady czerwca. Samce w tym czasie zajmują terytoria na brzegach zbiorników, które kontrolują ze stanowisk obserwacyjnych lub w locie. Samice składają jaja wprost do wody, zwykle w towarzystwie pilnującego je samca. Dorosłe osobniki zalotki większej można spotkać do połowy lipca. Zalotka większa zasiedla dość zróżnicowane siedliska. Jest gatunkiem termofilnym, preferującym zróżnicowane siedliska mezotroficzne, dystroficzne i słabo eutroficzne, o czystej wodzie, słabo kwaśnej lub obojętnej (pH 6,5 do 7,3). Nie występuje w siedliskach bardzo żyznych. Preferuje roślinność o zróżnicowanej strukturze (rośliny zanurzone, pływające i wynurzone), z zachowaniem jednak wolnego lustra wody. Występuje najczęściej na torfiankach na torfowiskach niskich oraz na przejściowych i wysokich z udziałem mchów torfowców, na drobnych zbiornikach na torfowiskach sfagnowych, torfowiskach niskich z wysokim poziomem wody, obrzeżach jezior, turzycowiskach niskich i przejściowych, przy leśnych jeziorach i bagnach. Wśród zbiorowisk roślinnych preferuje ona brzegi porośnięte olchą, wierzba i brzozą. Wśród zagrożeń dla zalotki większej wymieniane są zwykle wysychanie i/lub osuszanie siedlisk i ich sukcesję ekologiczną oraz eutrofizację. Na wielu stanowiskach badawczych stwierdzono także odpady oraz zanieczyszczenia wód o różnym pochodzeniu.

Gatunek zalotki większej *Leucorrhinia pectoralis* jest wymieniony w aktualnym Standardowym Formularzu Danych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Wętyńska PLH320069 zaś jego populacja została oceniona jako „D” (populacja nieistotna), a występowanie tego gatunku na opisywanym obszarze jest nieznaczące dla jego ochrony. Dane do oceny tego gatunku były niewystarczające (DD), zaś ich jakość oceniono jako M (dane umiarkowane). W wyniku przeprowadzonych badań nie potwierdzono obecności na przedmiotowym obszarze zalotki większej. Nie odnotowano występowania osobników larwalnych i dorosłych tego gatunku. Jednakże nie można wykluczyć, że na wybranych stanowiskach badawczych, które można uznać za potencjalne miejsca występowania tego gatunku w przyszłości zalotka większa może wystąpić. Należy zaznaczyć również, że cykl życiowy tego gatunku, jak u większości gatunków ważek, jest dwuletni. Dlatego też, aby uzyskać potwierdzenie występowania tego gatunku należałoby przeprowadzić pełny dwuletni badania terenowe. W obecnej sytuacji proponuje się pozostawienie zalotki większej w SDF dla obszaru z oceną D, przynajmniej do czasu pojawienia się bezpośrednich dowodów przebywania gatunku w obszarze.

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

Gatunek nie wymieniany dotychczas w SDF dla obszaru Ostoja Wętyńska PLH320069. Podczas prowadzonej inwentaryzacji terenowej na potrzeby sporządzenia planu zadań ochronnych, zaobserwowano na obszarze osobniki *Castor fiber*. Gatunek dodano do SDF z oceną D (populacja nieistotna) z liczebnością oszacowaną na 5-7 par i jakością danych G (dane o wysokiej jakości).

1355 Wydra *Lutra lutra*

Wydra europejska *Lutra lutra* jest największym w Polsce przedstawicielem rodziny łasicowatych Mustelidae. Jej krępe, owalne ciało sięga 90 cm długości a masa do 10 kg. Jest doskonale przystosowana do życia w wodzie (błona pławna, zamykane uszy oraz górne umieszczenie nozdrzy). Wydra doskonale pływa, odżywia się głównie rybami, ale pokarm ten uzupełnia mięczakami, ptactwem wodnym a nawet drobnymi gryzoniami.

Wydra jest gatunkiem terytorialnym, zajmuje rozległe terytoria (u samców większe), które znaczone są odchodami i wydzielinami gruczołów zapachowych. W ramach grudniowo-styczniowych badań całej dostępnej linii brzegowej wszystkich jezior w ostoi ślady gatunku wykryto sześciokrotnie, na sześciu różnych transektach badawczych. Pięć obserwacji dotyczyło jeziora Wełtyń i jego najbliższego otoczenia natomiast zaledwie jedna obserwacja śladów dotyczyła bardziej oddalonego akwenu – jeziora Gierland (Krzywego). W ramach badań w sezonie 2019-20 w całym obszarze badań ślady obecności wydry *Lutra lutra* wykryto w 6 miejscach. Stan ochrony gatunku 1355 w obszarze „Ostoja Wełtyńska” oceniono na U2. Ocena wynika głównie z niskiej oceny populacji (U2) niezadowolającej (U1) oceny siedliska oraz słabych perspektyw zachowania siedliska (ocenionych także na U2). Zakłada się, że w perspektywie 10-15 letniej gatunek powinien się utrzymać w niewielkiej liczebności na terenie Ostoi Wełtyńskiej. Obszar nie zapewnia odpowiednich warunków dla większej populacji wydry. W obszarze funkcjonuje prawdopodobnie tylko jeden rewir, lub przebywają okresowo osobniki migrujące. W związku z powyższym proponuje się pozostawienie wydry *Lutra lutra*, w SDF obszaru z dotychczasową oceną D (populacja nieistotna). Stopień rozpoznania: ocena G (dane o wysokiej jakości) – pełna inwentaryzacja przyrodnicza wykonana przez ekspertów przyrodniczych zgodnie z przyjętymi metodykami i wytycznymi.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*

Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* jest przedstawicielem gromady płazów Amfibia, rzędu ogoniastych Caudata, rodziny salamandrowatych Salamandridae. Jest to największa polska traszka o rozmiarach ciała dochodzących do o 180 mm i wadze do 10 gramów. Ciało smukłe, walcowate, dosyć masywne. W okresie godowym występuje wyraźny dymorfizm płciowy – u masywniejszego samca widoczny duży, powcinany na grzbiecie grzebień, oraz charakterystyczna jasna perłowa smuga na ogonie. W okolicy Wełtynia stanowiska traszki grzebieniastej znane są z torfianek na NW od jeziora Wełtyńskiego (Waloryzacja przyrodnicza gminy Gryfino, Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego) a ich obecność w ostatnich latach potwierdzają wywiady środowiskowe. Kompleks torfianek znajduje się jednak poza granicami obszaru Ostoja Wełtyńska. W ramach licznych (zarówno dziennych, jak i nocnych) badań terenowych w sezonie 2020 nie stwierdzono bezpośrednio obecności traszki grzebieniastej w granicach PLH320069 Ostoja Wełtyńska. Pomimo to dokonano zgodnie z metodyką oceny stanu zachowania siedlisk. W północnej części ostoi stwierdzono kompleksy eutroficznych „oczek śródpolnych torfianek, które odpowiadają potencjalnym (choć nie optymalnym) siedliskom rozrodczym traszek grzebieniastych. Jednak zarówno obserwacje bezpośrednie dzienne i nocne nie dały pozytywnych wyników i gatunku nie stwierdzono. Problemem potencjalnych siedlisk w granicach Ostoi Wełtyńskiej PLH320069 jest ich silne zarybienie, w tym w ryby drapieżne (okoń, szczupak), co czyni je mało atrakcyjnymi dla wielu płazów. Kluczowym zagrożeniem dla siedlisk traszki grzebieniastej w granicach Ostoi Wełtyńskiej są uciążliwe susze wynikające ze zmian klimatu i doprowadzające pogorszenia się stanu płytkich zbiorników wodnych, które stanowią kluczowe siedlisko dla rozrodu traszki. Problemem jest także zarastanie zbiorników roślinnością wysoką, oraz spływy powierzchniowe związane z intensyfikacją rolnictwa.

1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus* jest wymieniona w aktualnym Standardowym Formularzu Danych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Wełtyńska PLH320069z oceną ogólną „D”. Na podstawie danych zebranych w sezonie 2020 brak jest podstaw do podwyższania tej oceny, gdyż gatunku bezpośrednio nie wykryto. Jednak zgodnie z zasadą przezorności proponuje się pozostawienie traszki grzebieniastej *Triturus cristatus*, w SDF obszaru z dotychczasową oceną D (populacja nieistotna).

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	M01.02		b
H	I02		i
H	H01.09		b
H	F02.03		i

M	A02.03		i
M	A03.01		i
M	A03.02		i
H	K02.03		i
M	A08		b
M	B02.01		i
M	B02.02		o
M	B02.04		i
M	B02.06		b
L	D01.01		i
M	E01.04		b
M	E03.01		b
L	G01		b
L	G05.01		i
M	H01.03		o
M	H05.01		b
M	J02.01.02		b
M	J02.12		i
M	K02		i
M	I01		i
L	J03.01		i

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	X		b
M	X		b
L	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

--

1) Pluciński P. 2022. Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Las Baniewicki PLH320064 w województwie zachodniopomorskim. Mscr. wykonany na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie2) Ziarnik K., Knadel M. 1998. Inwentaryzacja i waloryzacja szaty roślinnej gminy Banie w województwie szczecińskim. Mscr. wykonany na zlecenie Biura Konserwacji Przyrody w Szczecinie 3) Ziarnik K., Ziarnik M., 2000: Waloryzacja flory i obiekty przyrodnicze proponowane do ochrony w gminie Banie. Folia Universitatis Agriculturae Stetinensis, 213 Agricultura (85): 339-3524) Ziarnik K. 2008. Raport końcowy eksperta Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego5) Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie. 2010. Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego. Szczecin 20106) BULiGL w Gorzowie Wielkopolskim. 2015. Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Myślibórz na okres od 01 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2025r. Gorzów Wielkopolski 20157) BULiGL w Gorzowie Wielkopolskim. 2016. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Gryfino na okres od 01 stycznia 2017 do 31 grudnia 2026 zatwierdzony pismem Ministra Środowiska z dnia 3 czerwca 2017 r.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Juliusza Słowackiego 2 71-434 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320069

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--